

Kwartalny bilans nastrojów społecznych

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz kondycji zakładów pracy, w których pracują ankietowani. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich bilans kwartalny prezentujemy w postaci średnich ocen na pięciopunktowej skali od -2 do +2 na tle trzech poprzednich kwartałów¹.

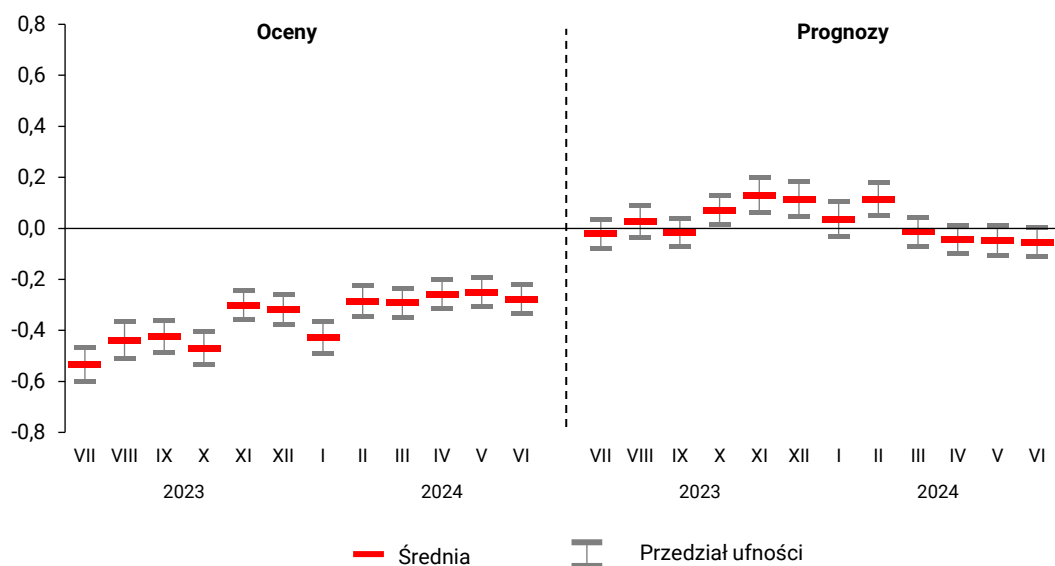
SYTUACJA POLITYCZNA

W drugim kwartale **oceny sytuacji politycznej** pozostawały dosyć stabilne i można zauważyć, że w zasadzie od październikowych wyborów parlamentarnych – z wyjątkiem styczniowego pomiaru – zmieniały się one jedynie w bardzo niewielkim stopniu. Podobnie jak w poprzednich kwartałach średnie ocen pozostawały ujemne, co oznacza, że niezadowolenie było silniej wyrażane niż zadowolenie.

Dosyć stabilne były **przewidywania dotyczące sytuacji politycznej** w ciągu najbliższego roku. Niemniej jednak w stosunku do pierwszego kwartału widoczne jest pewne pogorszenie prognoz. O ile jeszcze na początku roku mocniej zarysowywał się w nich optymizm niż pesymizm, o tyle przez cały drugi kwartał nieco silniej wyrażany był pesymizm.

¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od lipca 2023 roku do czerwca 2024 roku.

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce

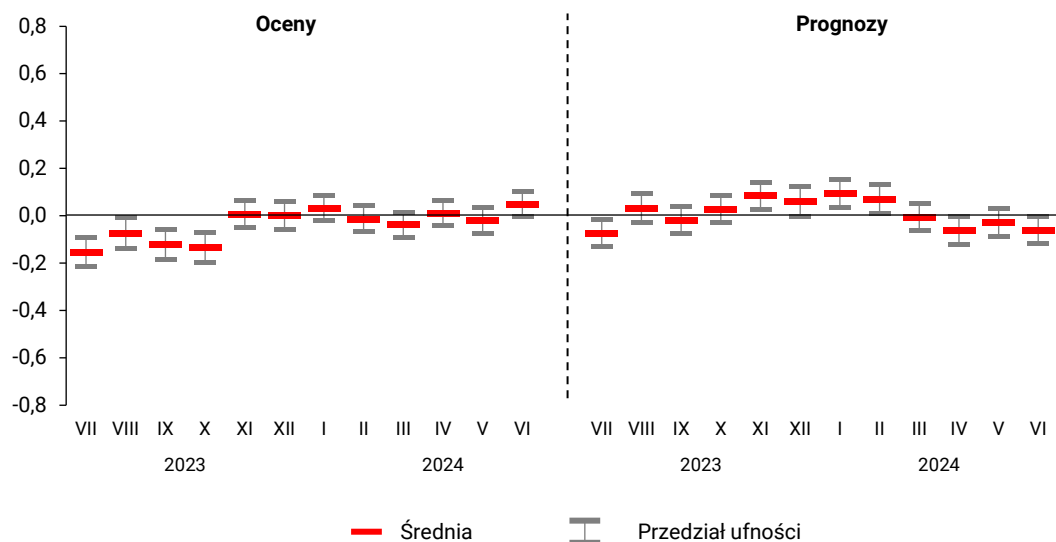
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA GOSPODARCZA

Opinie o sytuacji gospodarczej w dwóch pierwszych miesiącach drugiego kwartału były dosyć ambiwalentne – średnie ocen były bliskie zera, co oznacza, że zadowolenie z kondycji gospodarki było porównywalnie mocno wyrażane co niezadowolenie. W czerwcu natomiast zarejestrowaliśmy niewielką poprawę – oceny pozytywne zaczęły być silniej wyrażane niż negatywne, co znalazło odzwierciedlenie w dodatnim wskaźniku ocen.

Przewidywania dotyczące sytuacji gospodarczej w drugim kwartale były dosyć stabilne i jednocześnie gorsze od tych w pierwszym kwartale. Przez cały drugi kwartał średnie prognoz osiągały wartości nieco poniżej zera, czyli obawy przed pogorszeniem sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku były nieco silniejsze niż nadzieje na ich poprawę.

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

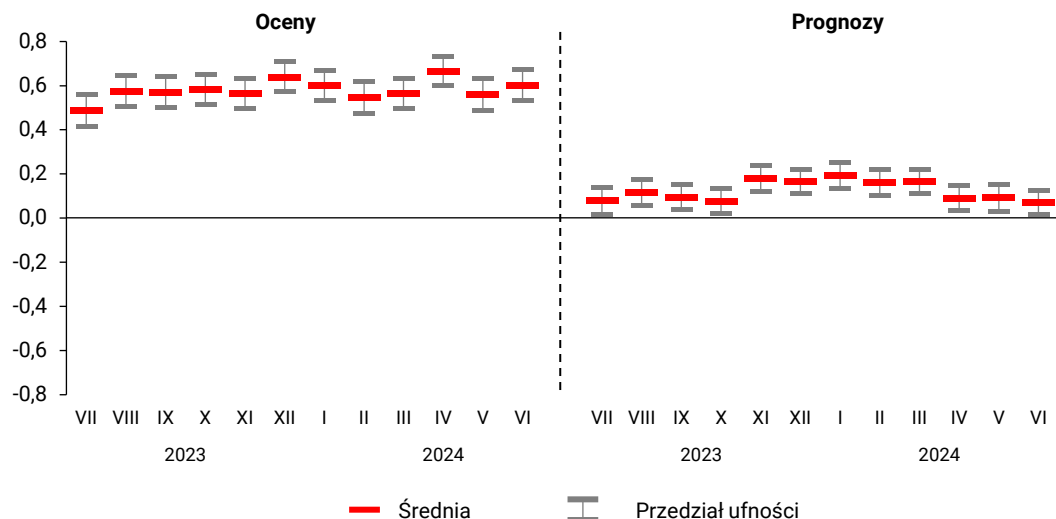
SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Oceny **sytuacji w zakładach pracy** w drugim kwartale, podobnie jak w poprzednich, były jednoznacznie pozytywne – zadowolenie wyraźnie przeważało nad niezadowoleniem. W kwietniu odnotowaliśmy poprawę ocen w stosunku do marca, natomiast w kolejnych dwóch miesiącach postrzeganie kondycji zakładów pracy wróciło do wcześniejszego poziomu.

W drugim kwartale **prognozy** odnoszące się do **sytuacji w zakładach pracy** pozostawały stabilne i optymistyczne, tzn. nadzieje na poprawę były wśród pracujących silniejsze niż obawy przed pogorszeniem. Niemniej jednak przewidywania te były trochę gorsze niż w pierwszym kwartale.

RYS. 3. Sytuacja w zakładach pracy respondentów

ODPOWIEDZI OSÓB AKTYWNYCH ZAWODOWO*

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

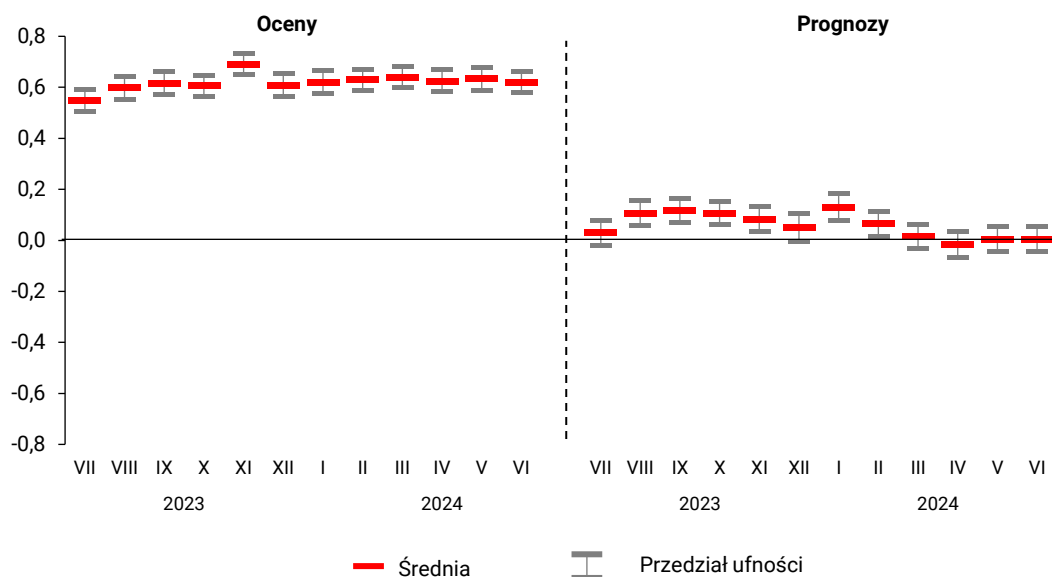
* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników i pomagających im członków rodzin oraz emerytów, rencistów, studentów i pełnoletnich uczniów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

POZIOM ŻYCIA

W drugim kwartale 2024 roku postrzeganie **poziomu życia respondentów i ich rodzin** pozostawało stabilne, było praktycznie takie samo jak w pierwszym kwartale. Polacy są generalnie zadowoleni z poziomu życia, o czym świadczą dodatnie średnie ocen.

Przewidywania dotyczące poziomu życia respondentów i ich rodzin również były stabilne i podobnie jak w przypadku prognoz odnoszących się do pozostałych obszarów, tj. sytuacji politycznej, gospodarczej oraz w zakładach pracy, były gorsze niż w pierwszym kwartale. Średnie prognoz przez cały kwartał były bliskie zera, co wynikało z faktu, że największa część badanych nie oczekiwała zmian w tym obszarze, a obawy przed pogorszeniem były praktycznie równie silne co nadzieje na poprawę.

RYS. 4. Poziom życia respondentów i ich rodzin

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

W drugim kwartale oceny sytuacji politycznej oraz poziomu życia pozostawały stabilne, przy czym w tych pierwszych silniej wybrzmiewało niezadowolenie, a w drugich – zadowolenie. Wyraźnie pozytywnie postrzegana była również sytuacja w zakładach pracy, a najlepsze oceny w tym obszarze zarejestrowaliśmy w kwietniu, zaś w kolejnych miesiącach powróciły one do wcześniejszego poziomu. Z kolei postrzeganie sytuacji gospodarczej w dwóch pierwszych miesiącach drugiego kwartału było dosyć ambiwalentne, natomiast w czerwcu zaczęły przeważać oceny pozytywne.

Uwzględniając nieco dłuższą perspektywę, można zauważyć, że oceny sfery publicznej, tj. sytuacji politycznej i gospodarczej, po październikowych wyborach parlamentarnych poprawiły się i postrzeganie tych dziedzin – pomimo pewnych wahań – niewiele się zmienia. Inaczej jest natomiast w przypadku prognoz odnoszących się do tych obszarów – są one obecnie gorsze niż w pierwszych miesiącach po wyborach.

Generalnie w drugim kwartale prognozy na najbliższe dwanaście miesięcy odnoszące się do wszystkich analizowanych kwestii są gorsze niż w pierwszym kwartale, a nadzieje na poprawę są bardziej widoczne niż obawy przed pogorszeniem jedynie w odniesieniu do rozwoju sytuacji w zakładach pracy.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka